

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2991/2565

พนักงานอัยการจังหวัดสระบุรีโจทก์ นางสาว ณ.โจทก์ร่วม นางสาว ก. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 362, ป.อ. มาตรา 358, ป.พ.พ. มาตรา 144, ป.อ. มาตรา 59, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 334, ป.อ. มาตรา 335, ป.อ. มาตรา 336 ทวิ, ป.อ. มาตรา 365, ป.อ. มาตรา 90, ป.พ.พ. มาตรา 1310, ป.วิ.อ. มาตรา 43

ย่อ / หลักกฎหมาย

การกระทำอันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกตาม ป.อ. มาตรา 362 จะต้องเป็นการเข้าไปใน
อสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น เพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ
เข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยปกติสุข
คดีนี้ จำเลยทั้งสามพักอาศัยอยู่บ้านซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินพิพาทตลอดมาตั้งแต่ก่อนที่โจทก์ร่วมจะ
ได้รับการยกให้ที่ดินพิพาทจากนาง ส. โดยนาย น. เจ้าของที่ดินเดิมและนาง ส. ซึ่งรับโอนที่ดิน
พิพาทมาจากนาย น. ไม่เคยโต้แย้งคัดค้าน เชื่อว่านาย น. และนาง ส. เจ้าของที่ดินในขณะนั้นยิน
ยอมให้จำเลยทั้งสามอยู่ในที่ดินพิพาท แม้ก่อนเกิดเหตุจำเลยที่ 3 ยกบ้านให้นาง ก. แล้วย้ายออกไป
อยู่ที่อื่น แต่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ก็ยังคงอยู่ในที่ดินพิพาทตลอดมา อันเป็นการอยู่ในที่ดินพิพาทโดย
ชอบมาตั้งแต่แรก การที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 อยู่ในที่ดินพิพาทในวันเกิดเหตุขณะที่มีการนำ
รถแทรกเตอร์เข้ามาไถที่ดินแม้จะเป็นเวลาภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ขับไล่ออกจาก
ที่ดินพิพาทแล้ว แต่ก็เป็นการอยู่ในที่ดินพิพาทต่อเนื่องมาจากการเข้าไปอยู่โดยชอบในตอนแรก ถือ
ไม่ได้ว่าเป็นการเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองที่ดินพิพาทของโจทก์ร่วม
โดยปกติสุข จึงไม่มีความผิดฐานบุกรุก แม้ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 3 จะไม่ได้อยู่ในที่ดินพิพาทแล้ว
แต่วันเกิดเหตุจำเลยที่ 3 นำรถแทรกเตอร์เข้ามายังที่ดินพิพาทเพื่อช่วยจำเลยที่ 1 และที่ 2 ไถที่ดิน
อันเป็นการเข้ามาโดยอาศัยสิทธิของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ย่อมไม่มีความผิดฐานบุกรุกเช่นเดียวกัน
ที่ดินพิพาทก่อนเกิดเหตุ มีหญ้าและวัชพืชขึ้นรกทั่วทั้งแปลง จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้รถแทรกเตอร์
ไถที่ดินพิพาทเพื่อปรับพื้นที่ให้อยู่ในสภาพโล่งเตียน ซึ่งการกระทำดังกล่าวย่อมมีผลให้หน้าดิน
บางส่วนต้องถูกไถออกไปบ้างเป็นธรรมดา มิใช่เป็นการทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือ
ทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งที่ดินพิพาทของโจทก์ร่วม อันจะเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตาม ป.อ.
มาตรา 358 แม้ข้อเท็จจริงไม่อาจรับฟังได้ว่านาย น. ยกที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ 3 แต่พฤติการณ์ที่
จำเลยที่ 3 เข้าไปปลูกสร้างบ้านและทำประโยชน์ปลูกต้นไม้ไว้ในที่ดินพิพาทตลอดมาตั้งแต่ที่ดิน
พิพาทยังเป็นของนาย น. และนาง ส. จนกระทั่งนาง ส. จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้โจทก์ร่วมเมื่อ
ปี 2553 เป็นเวลาเกือบ 30 ปี โดยไม่ปรากฏว่านาย น. และนาง ส. ได้โต้แย้งคัดค้านหรือเข้าไป
ดำเนินการใด ๆ ในที่ดินพิพาท นำเชื่อว่าจำเลยที่ 3 ไม่ทราบเรื่องที่นาย น. ยกที่ดินพิพาทให้แก่นาง
ส. มาก่อน เมื่อต้นไม้ตามฟองจำเลยที่ 3 ปลูกขึ้นในขณะที่จำเลยที่ 3 เข้าใจโดยสุจริตว่าที่ดินพิพาท
เป็นของจำเลยที่ 3 ย่อมมีเหตุผลให้จำเลยที่ 3 เชื่อโดยสุจริตด้วยเช่นกันว่าต้นไมดังกล่าวเป็น
กรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 3 ผู้ปลูก แม้ต่อมาภายหลังศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษาว่าที่ดินพิพาทเป็น
กรรมสิทธิ์ของโจทก์ร่วมที่ได้รับการยกให้จากผู้เป็นเจ้าของเดิมติดต่อกันมาโดยชอบ ซึ่งจาก
คำพิพากษามีผลเท่ากับว่าจำเลยที่ 3 ปลูกต้นไม้ตามฟองลงบนที่ดินของผู้อื่น เมื่อต้นไมดังกล่าว
เป็นไม้ยืนต้นจึงเป็นส่วนควบของที่ดินตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ร่วมที่เป็นเจ้าของที่ดินพิพาทคน

สุดท้ายตาม ป.พ.พ. มาตรา 144 วรรคสอง และมาตรา 145 แต่การที่ต้นไม้ตามฟ้องตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ร่วมดังกล่าวมานั้น เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่มีใช้เป็นเรื่องพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันที่จำเลยทั้งสามซึ่งเป็นเพียงชาวบ้านทั่วไปอาจทราบได้ การที่ขณะเกิดเหตุจำเลยทั้งสามทราบผลคำพิพากษาดังกล่าวแล้วน่าจะทราบเพียงว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ร่วมตามที่ได้มีการกล่าวไว้ในคำพิพากษานั้น ไม่น่าจะทราบถึงกรรมสิทธิ์ของต้นไม้ตามฟ้องด้วย ดังเห็นได้จากจำเลยทั้งสามร่วมกันตัดฟันต้นไม้ในเวลากลางวันโดยเปิดเผยมิได้กระทำในลักษณะของการลักลอบตัดฟันอันจะบ่งชี้ถึงเจตนาของจำเลยทั้งสามว่าทราบอยู่แล้วว่าเป็นการกระทำที่มิชอบ พฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุอันควรให้เชื่อได้ว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันตัดฟันต้นไม้ตามฟ้องด้วยเชื่อว่าจำเลยที่ 3 เป็นเจ้าของต้นไม้ดังกล่าว อันเป็นกรณีที่จำเลยทั้งสามมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์ว่าต้นไม้ที่ตนร่วมกันตัดฟันแล้วเอานั้นเป็นทรัพย์สินของผู้อื่น จะถือว่าจำเลยทั้งสามมีเจตนาในการกระทำความผิดมิได้ ทั้งนี้ ตาม ป.อ. มาตรา 59 วรรคสาม

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 334, 335, 336 ทวิ, 358, 362, 365 ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันค้ำหรือใช้ราคาทรัพย์สินรวม 50,000 บาท แก่ผู้เสียหาย จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ ระหว่างพิจารณา นางสาว ณ. ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ศาลชั้นต้นอนุญาต และโจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันชดเชยค่าสินไหมทดแทนในส่วนที่โจทก์ร่วมได้รับความเสียหายจากการที่ที่ดินเป็นแอ่งใช้การไม่ได้ 30,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันทำละเมิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ร่วม จำเลยทั้งสามให้การในคดีส่วนแพ่งขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยทั้งสามมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (7) วรรคแรก ประกอบมาตรา 336 ทวิ, 358, 365 (2) ประกอบมาตรา 362, 83 การกระทำของจำเลยทั้งสามเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานร่วมกันลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์สินนั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม จำคุกคนละ 3 ปี ฐานร่วมกันเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยปกติสุข และฐานร่วมกันทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า ทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานร่วมกันเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยปกติสุข ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกคนละ 1 ปี รวมจำคุกคนละ 4 ปี ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนกอไผ่ 1 กอ ต้นคูณ 1 ต้น ต้นพญาสัตบรรณ 1 ต้น ต้นมะขาม 1 ต้น ต้นกระถิน 3 ต้น ต้นมะขามเทศ 2 ต้น และต้นมะตูม 1 ต้น หรือใช้ราคาทรัพย์สิน 25,000 บาท แก่โจทก์ร่วม และให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 10,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันทำละเมิด (วันที่ 16 ธันวาคม 2561) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ร่วม ค่าฤชาธรรมเนียมในคดีส่วนแพ่งให้เป็นพับ จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์และยกคำขอในส่วนแพ่งของโจทก์และโจทก์ร่วม ค่าฤชาธรรมเนียมในคดีส่วนแพ่งทั้งสองศาลให้เป็นพับ โจทก์และโจทก์ร่วมฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 กับที่โจทก์

โจทก์ร่วม และจำเลยทั้งสามไม่ได้เถียงกันในชั้นฎีกาว่า นางสุดี มารดาโจทก์ร่วม และนางบุญทัน ภริยาจำเลยที่ 3 เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันโดยเป็นบุตรของนายเนียม กับนางเด็ก สำหรับนางกวินธิดา และจำเลยที่ 1 เป็นบุตรของจำเลยที่ 3 กับนางบุญทัน ส่วนจำเลยที่ 2 เป็นสามีของจำเลยที่ 1 เมื่อปี 2525 จำเลยที่ 3 และนางบุญทันสมรสกันจึงเข้ามาอยู่ในที่ดินพิพาทเนื้อที่ 2 ไร่เศษ ของนายเนียมซึ่งเดิมเป็นที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) เลขที่ 2370 จังหวัดสระบุรี ต่อมาปี 2526 นายเนียมยกที่ดินพิพาทให้แก่นางสุดีและนางสุดีนำไปขออนุญาตที่ดินเป็นที่ดินโฉนดเลขที่ 12322 จังหวัดสระบุรี ระหว่างอาศัยอยู่ในที่ดินพิพาท จำเลยที่ 3 ได้ปลูกบ้านเลขที่ 109/1 นอกจากนั้นยังปลูกต้นไม้ตามฟุ้งประกอบด้วย กอไผ่ 1 กอ ต้นคูณ 1 ต้น ต้นพญาสัตบรรณ 1 ต้น ต้นมะขาม 1 ต้น ต้นกระถิน 3 ต้น ต้นมะขามเทศ 2 ต้น และต้นมะตูม 1 ต้น ในที่ดินพิพาทด้วย ต่อมาปี 2551 จำเลยที่ 3 ยกบ้านเลขที่ 109/1 ให้นางกวินธิดาและได้ย้ายออกไปปลูกสร้างบ้านหลังใหม่ที่ยื่น คงเหลือนางกวินธิดา จำเลยที่ 1 และที่ 2 พักอาศัยอยู่ที่บ้านดังกล่าวโดยมีชื่อนางกวินธิดาเป็นเจ้าบ้าน ปี 2553 นางสุดีจดทะเบียนยกที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ร่วม เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2560 โจทก์ร่วมยื่นฟ้องคดีแพ่งต่อศาลชั้นต้นขอให้ขับไล่นางกวินธิดาและบริวารออกจากบ้านเลขที่ 109/1 และที่ดินพิพาท วันที่ 27 กันยายน 2561 ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาโดยวินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ร่วม แต่จำเลยที่ 3 เข้าใจว่าที่ดินเป็นของตนเอง เป็นกรณีที่จำเลยที่ 3 ปลูกสร้างโรงเรือนในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1310 วรรคหนึ่ง โจทก์ร่วมซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินพิพาทจึงเป็นเจ้าของบ้านเลขที่ 190/1 แต่ต้องใช้ค่าที่ดินเพียงที่เพิ่มขึ้นเพราะสร้างโรงเรือนนั้นให้แก่ผู้สร้างแล้วพิพากษาให้นางกวินธิดาขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากบ้านเลขที่ 109/1 โดยให้โจทก์ร่วมชดเชยค่าแห่งที่ดินที่เพิ่มขึ้นแก่นางกวินธิดา 100,000 บาท โจทก์ร่วมอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน โดยศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ให้คู่ความฟังเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2562 คดีถึงที่สุดแล้ว ในวันและเวลาเกิดเหตุตามฟ้องภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 992/2561 และก่อนที่โจทก์ร่วมจะอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าว จำเลยทั้งสามร่วมกันตัดฟันต้นไม้ตามฟุ้งที่ปลูกอยู่ในที่ดินพิพาท แล้วขนขึ้นรถยนต์กระบะพาเอาไป นอกจากนั้นยังร่วมกันนำรถแทรกเตอร์มาไถที่ดินพิพาทเนื้อที่ประมาณ 20 ตารางวา คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ร่วมประการแรกว่า การที่จำเลยทั้งสามร่วมกันนำรถแทรกเตอร์มาไถที่ดินพิพาทเป็นความผิดฐานร่วมกันบุกรุกและทำให้เสียทรัพย์ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือไม่ สำหรับความผิดฐานร่วมกันบุกรุกนั้น โจทก์ร่วมฎีกาว่า เหตุคดีนี้เกิดขึ้นภายหลังจากศาลชั้นต้นในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 992/2561 มีคำพิพากษาให้ขับไล่ นางกวินธิดาและบริวารออกจากที่ดินพิพาท จำเลยทั้งสามซึ่งเป็นบริวารของนางกวินธิดาทราบที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ร่วมแล้ว จำเลยทั้งสามไม่มีสิทธิเข้าไปกระทำการใด ๆ ในที่ดินพิพาทอีก การกระทำของจำเลยทั้งสามจึงเป็นความผิดฐานร่วมกันบุกรุก เห็นว่า การกระทำอันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 นั้น จะต้องเป็นการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น เพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยปกติสุข คดีนี้ ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยทั้งสามพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 109/1 ซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินพิพาทตลอดมาตั้งแต่ก่อนที่โจทก์ร่วมจะได้รับการยกให้ที่ดินพิพาทจากนางสุดี โดยนายเนียมเจ้าของที่ดินเดิมและนางสุดีซึ่งรับโอนที่ดินพิพาทมาจากนายเนียมไม่เคยโต้แย้งคัดค้าน เชื่อว่านายเนียมและ

นางสุดีเจ้าของที่ดินในขณะนั้นยินยอมให้จำเลยทั้งสามอยู่ในที่ดินพิพาท แม้ก่อนเกิดเหตุจำเลยที่ 3 ยกบ้านเลขที่ 109/1 ให้นางกวินริดาแล้วย้ายออกไปอยู่ที่อื่น แต่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ก็ยังคงอยู่ในที่ดินพิพาทตลอดมา อันเป็นการอยู่ในที่ดินพิพาทโดยชอบมาตั้งแต่แรก การที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 อยู่ในที่ดินพิพาทในวันเกิดเหตุขณะที่มีการนำรถแทรกเตอร์เข้ามาไถที่ดินแม้จะเป็นเวลาภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ขับไล่ออกจากที่ดินพิพาทแล้ว แต่ก็เป็นการใช้ที่ดินพิพาทต่อเนื่องมาจากการเข้าไปอยู่โดยชอบในตอนแรก ถือไม่ได้ว่าเป็นการเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองที่ดินพิพาทของโจทก์ร่วมโดยปกติสุขตามที่โจทก์ฟ้อง จึงไม่เป็นความผิดฐานบุกรุก แม้ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 3 จะไม่ได้อยู่ในที่ดินพิพาทแล้ว แต่วันเกิดเหตุจำเลยที่ 3 นำรถแทรกเตอร์เข้ามายังที่ดินพิพาทเพื่อช่วยจำเลยที่ 1 และที่ 2 ไถที่ดิน อันเป็นการเข้ามาโดยอาศัยสิทธิของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ย่อมไม่มีความผิดฐานบุกรุกเช่นเดียวกัน ส่วนความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียหายนั้น ศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสามไม่มีความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียหายเนื่องจากไม่ปรากฏว่าการไถปรับที่ดินพิพาททำให้ที่ดินมีลักษณะเกิดเป็นแอ่งตามร่อง โจทก์ร่วมไม่ได้ฎีกาโต้แย้งว่าที่ดินพิพาทที่ถูกไถมีลักษณะเป็นแอ่ง คงฎีกาโต้แย้งเพียงว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันทำให้ทรัพย์สินเปลี่ยนแปลงในทางที่เลวลง มีราคาลดลง ย่อมเป็นความผิดฐานทำให้เสียหายแล้ว เห็นว่า โจทก์ร่วมได้นำชี้ที่ดินพิพาทบริเวณที่อ้างว่าถูกรถแทรกเตอร์ไถดินได้รับความเสียหายให้พนักงานสอบสวนถ่ายรูปไว้ แต่พิจารณาภาพถ่ายดังกล่าวแล้วปรากฏว่าที่ดินพิพาทบริเวณที่ถูกรถแทรกเตอร์ไถดินเพียงมีลักษณะโล่งเตียน ไม่ปรากฏว่าเป็นหลุมหรือแอ่งลึกแต่อย่างใด เมื่อพิเคราะห์ประกอบภาพถ่ายที่ดินพิพาทก่อนเกิดเหตุ ซึ่งมีหม้อและวัชพืชขึ้นรกทั่วทั้งแปลงแล้ว น่าเชื่อว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันใช้รถแทรกเตอร์ไถที่ดินพิพาทเพื่อปรับพื้นที่ให้อยู่ในสภาพโล่งเตียน ซึ่งการกระทำดังกล่าวย่อมมีผลให้หน้าดินบางส่วนต้องถูกไถออกไปบ้าง เป็นธรรมดา มิใช่เป็นการทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งที่ดินพิพาทของโจทก์ร่วม อันจะเป็นความผิดฐานทำให้เสียหายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 358 การกระทำของจำเลยทั้งสามจึงไม่มีความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียหาย และมีใช่เป็นการทำลายเม็ดอันจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วม ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายกฟ้องในความผิดฐานร่วมกันบุกรุกและฐานร่วมกันทำให้เสียหาย รวมทั้งยกคำร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของโจทก์ร่วม นั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ร่วมข้อนี้ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์และโจทก์ร่วมประการต่อไปว่า การที่จำเลยทั้งสามร่วมกันตัดฟันต้นไม้ตามร่องซึ่งปลูกอยู่ในที่ดินพิพาทเอาไปเป็นของตนเองเป็นความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือไม่ โดยโจทก์และโจทก์ร่วมฎีกาในทำนองเดียวกันว่าจำเลยทั้งสามทราบดีอยู่แล้วว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ร่วม ตัดไม้ตามร่องเป็นไม้ยืนต้นถือเป็นส่วนควบของที่ดิน โจทก์ร่วมจึงเป็นเจ้าของต้นไม้ตามร่อง การที่จำเลยทั้งสามตัดต้นไม้ตามร่องเอาไปโดยทุจริตครอบครองประกอบความผิดฐานลักทรัพย์แล้ว ประเด็นข้อนี้ จำเลยทั้งสามมีจำเลยที่ 3 เป็นพยานเบิกความว่า เมื่อปี 2525 นายเนียมและนางเด็กบิตามารดาของนางบุญทันภริยาจำเลยที่ 3 ยกที่ดินพิพาทซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าให้จำเลยที่ 3 เป็นของขวัญวันแต่งงานจำเลยที่ 3 และนางบุญทันรื้อถางแล้วปลูกสร้างบ้านพักอาศัยอยู่ในที่ดินพิพาทมาตลอดโดยทำประโยชน์ปลูกต้นไม้ในที่ดินด้วย เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงไม่อาจรับฟังได้ว่านายเนียมยกที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ 3 ดังที่จำเลยที่ 3 เบิกความ เนื่องจากภายหลังจากนั้นเพียงปีเดียวนายเนียมได้จดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทให้นางสุดีมารดาโจทก์ร่วม แต่พฤติการณ์ที่จำเลยที่ 3

เข้าไปปลูกสร้างบ้านและทำประโยชน์ปลูกต้นไม้ไว้ในที่ดินพิพาทตลอดมาตั้งแต่ที่ดินพิพาทยังเป็นของนายเนียมและนางสุดีจนกระทั่งนางสุดีจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้โจทก์ร่วมเมื่อปี 2553 เป็นเวลาเกือบ 30 ปี โดยไม่ปรากฏว่านายเนียมและนางสุดีได้โต้แย้งคัดค้านหรือเข้าไปดำเนินการใด ๆ ในที่ดินพิพาท น่าเชื่อว่าจำเลยที่ 3 ไม่ทราบเรื่องที่นายเนียมยกที่ดินพิพาทให้แก่นางสุดีมาก่อน เมื่อโจทก์และโจทก์ร่วมไม่มีพยานหลักฐานมานำสืบให้เห็นได้ว่าต้นไม้ตามฟ้องมีต้นใดบ้างที่ปลูกขึ้นภายหลังจากที่โจทก์ร่วมได้รับการยกให้ที่ดินพิพาทจากนางสุดี กรณีจึงต้องฟังข้อเท็จจริงเป็นคุณแก่จำเลยทั้งสามว่า ต้นไม้ตามฟ้องถูกปลูกขึ้นตั้งแต่วันที่โจทก์ร่วมจะได้รับการยกให้ที่ดินพิพาท ฉะนั้น เมื่อต้นไม้ตามฟ้องจำเลยที่ 3 ปลูกขึ้นในขณะที่จำเลยที่ 3 เข้าใจโดยสุจริตว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยที่ 3 ย่อมมีเหตุผลให้จำเลยที่ 3 เชื่อโดยสุจริตด้วยเช่นกันว่าต้นไม้ดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 3 ผู้ปลูก แม้ต่อมาภายหลังศาลชั้นต้นในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 992/2561 จะมีคำพิพากษาว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ร่วมที่ได้รับการยกให้จากผู้เป็นเจ้าของเดิมติดต่อกันมาโดยชอบ ซึ่งจากคำพิพากษามีผลเท่ากับว่าจำเลยที่ 3 ปลูกต้นไม้ตามฟ้องลงบนที่ดินของผู้อื่น เมื่อต้นไม้ดังกล่าวเป็นไม้อื่นต้นจึงเป็นส่วนควบของที่ดินตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ร่วมที่เป็นเจ้าของที่ดินพิพาทคนสุดท้ายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 144 วรรคสอง และมาตรา 145 แต่การที่ต้นไม้ตามฟ้องตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ร่วมดังกล่าวมานั้น เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่มีใช้เป็นเรื่องพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันที่จำเลยทั้งสามซึ่งเป็นเพียงชาวบ้านทั่วไปอาจทราบได้ การที่ขณะเกิดเหตุจำเลยทั้งสามทราบผลคำพิพากษาดังกล่าวแล้วน่าจะทราบเพียงว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ร่วมตามที่ได้มีการกล่าวไว้ในคำพิพากษาเท่านั้น ไม่น่าจะทราบถึงกรรมสิทธิ์ของต้นไม้ตามฟ้องด้วย ดังเห็นได้จากจำเลยทั้งสามร่วมกันตัดฟันต้นไม้ในเวลากลางวันโดยเปิดเผย มิได้กระทำในลักษณะของการลักลอบตัดฟันอันจะบ่งชี้ถึงเจตนาของจำเลยทั้งสามว่าทราบอยู่แล้วว่าเป็นการกระทำที่มีชอบ ประกอบกับพยานหลักฐานที่โจทก์และโจทก์ร่วมนำสืบไม่ปรากฏพฤติการณ์ใดที่พอจะชี้ให้เห็นได้ว่าจำเลยทั้งสามน่าจะทราบว่าต้นไม้ตามฟ้องไม่ได้เป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 3 พฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุอันควรให้เชื่อได้ว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันตัดฟันต้นไม้ตามฟ้องด้วยเชื่อว่าจำเลยที่ 3 เป็นเจ้าของต้นไม้ดังกล่าว อันเป็นกรณีที่จำเลยทั้งสามมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์ว่าต้นไม้ที่ตนร่วมกันตัดฟันแล้วเอาไปนั้นเป็นทรัพย์ของผู้อื่น จะถือว่าจำเลยทั้งสามมีเจตนาในการกระทำความผิดมิได้ ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคสาม ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายกฟ้องในความผิดฐานลักทรัพย์มานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผลฎีกาของโจทก์และโจทก์ร่วมข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนที่โจทก์และโจทก์ร่วมฎีกาขอให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนหรือใช้ราคาค่าต้นไม้ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น นั้น เห็นว่า แม้ศาลจะพิพากษายกฟ้องโจทก์ในคดีส่วนอาญาสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ก็ตาม แต่เมื่อโจทก์มีคำขอส่วนแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาในความผิดฐานดังกล่าวมาด้วยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 อำนาจของพนักงานอัยการที่จะว่ากล่าวเกี่ยวกับคำขอส่วนแพ่งย่อมยังคงมีต่อไปและศาลต้องวินิจฉัยคดีส่วนแพ่งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบบุคคลในทางแพ่ง โดยไม่ต้องคำนึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ ตามมาตรา 47 วรรคหนึ่ง ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันเอาต้นไม้ตามฟ้องของโจทก์ร่วมไปโดยไม่มีสิทธิ จึงเป็นการทำละเมิดต่อโจทก์ร่วม ต้องร่วมกันรับผิดชอบหรือใช้ราคาค่าต้นไม้ตามฟ้องแก่โจทก์ร่วม แต่ที่ศาลชั้นต้นกำหนดราคาค่าต้นไม้ให้ใช้คืนเป็นเงินรวม 25,000 บาท นั้น จำเลยทั้ง

ศาลอุทธรณ์ว่าเป็นราคาที่สูงเกินความจริง ซึ่งเป็นประเด็นที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ยังไม่ได้วินิจฉัย ศาลฎีกาเห็นว่า ต้นไม้ที่จำเลยทั้งสามร่วมกันตัดฟันเอาไปประกอบด้วย กอไผ่ 1 กอ ต้นคูณ 1 ต้น ต้นพญาสัตบรรณ 1 ต้น ต้นมะขาม 1 ต้น ต้นกระถิน 3 ต้น ต้นมะขามเทศ 2 ต้น และต้นมะตูม 1 ต้น แม้ทางนำสืบของโจทก์และโจทก์ร่วมจะมีบัญชีทรัพย์สินถูกประทุษร้าย ที่ระบุราคาต้นไม้ตามฟ้อง แต่ละรายการไว้ แต่เป็นราคาที่โจทก์ร่วมกำหนดเองฝ่ายเดียวโดยไม่ปรากฏว่าใช้เกณฑ์ใดมา พิจารณาคำนวณราคาต้นไม้ดังกล่าว จึงไม่อาจรับฟังได้ นอกจากนี้ต่อของต้นไม้ที่ถูกตัดไปตาม ภาพถ่าย ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ อีกทั้งไม่ปรากฏว่าประเภทของต้นไม้ตามฟ้องจะ สามารถขายลำต้นได้ในราคาสูงแต่อย่างใด ที่ศาลชั้นต้นกำหนดราคาต้นไม้ให้ใช้คืนเป็นเงินรวม 25,000 บาท จึงสูงเกินไป เห็นสมควรกำหนดราคาต้นไม้ให้ใช้คืนเป็นเงินรวม 10,000 บาท ฎีกา ของโจทก์และโจทก์ร่วมข้อนี้ฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนกอไผ่ 1 กอ ต้นคูณ 1 ต้น ต้นพญาสัตบรรณ 1 ต้น ต้นมะขาม 1 ต้น ต้นกระถิน 3 ต้น ต้นมะขามเทศ 2 ต้น และต้นมะตูม 1 ต้น แก่โจทก์ร่วม หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาทรัพย์สินเป็นเงินรวม 10,000 บาท นอกจากนี้ที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ค่าฤชาธรรมเนียมคดีส่วนแบ่งในชั้นฎีกาให้ ตกเป็นพับ

องค์คณะ

อนันต์ เสนอคุ้ม · เผด็จ ชมพานิชย์ · เจษฎาวิทย์ ไทยสยาม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2991/2565>